

ТЕМУ:

Регулювання міжнародної
економічної діяльності

Виконала студентка:

Групи 31- МЕК

Наташа Харченко

ПЛАН

- Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки.
- Напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки.
- Оптимізація податкової системи.

1. Концептуальні проблеми регулювання відкритої економіки.

Для України (як і для інших країн з економікою транзитивного типу) необхідним є створення ефективної системи відкритої економіки в умовах радикальної структурної реформи. Інколи, як в українському випадку, ці завдання відбуваються у новій національно-державній визначеності. І все це – на тлі жорстокої конкуренції на світових ринках за гострого дефіциту власних та мобілізованих закордонно-фінансових ресурсів.

Механізм саморегулювання сучасної відкритої економіки органічно охоплює систему взаємозв'язків із зовнішнім середовищем. Очевидно, що з практичного погляду ця система є нічим іншим, як міжнародною економічною діяльністю держави та суб'єктів, які належать до юрисдикції. Отже, на етапі формування ефективної ринкової моделі господарювання Україні необхідно віднайти такі організаційні, макроекономічні та нормативно-правові структури відкритої економіки, які були б адекватними наявному виробничому потенціалові, умовам світового ринку, сучасним інтеграційним закономірностям.

У концептуальному плані інтерес викликає взаємний зв'язок між державою та її міжнародноекономічним сектором. Можна сказати про два функціонально протилежні вектори впливу, які водночас частково обумовлюють один одного:

- А) вплив з боку держави на стан свого міжнародноекономічного сектору;
- Б) вплив сфери міжнародного співробітництва на загальний стан економіки та на якість її розвитку.

А. Вплив з боку держави на умови та результативність міжнародного співробітництва можна класифікувати за двома критеріями.

- Критерій системної масштабності, відповідно до якого засоби впливу можна класифікувати у вузькому та широкому розумінні.
- Вплив у вузькому розумінні означає регулювання характеру міжнародної торгівлі, руху капіталів, переміщення людей, технологій, валютно-фінансових відносин та ін. По суті, йдеться про вироблення та реалізацію міжнародно-економічної політики (або про спеціалізовані, секторальні засоби впливу).
- Вплив на характер міжнародного економічного співробітництва через регулювання стану економіки в цілому, як правило, є не самоціллю, а результатом вибору та застосування комплексу інструментів загальної соціально-економічної політики в державі (або засобів загально-економічного призначення). На практиці це означає, насамперед, зростання економічного потенціалу. Технічна модернізація є запорукою успішного проведення зовнішньоекономічної.

Б. Вплив, який здійснює сфера міжнародного співробітництва на національну економіку, у свою чергу може відбуватися за кількома напрямками.

- Забезпечення національної економіки товарами та послугами, які нетипові чи дефіцитні для певної країни.
- Підвищення ефективності національної економіки завдяки розвитку механізмів спеціалізації, обміну факторами виробництва та оптимізації їх розміщення у світовому масштабі, поєднання економічних потенціалів різних країн та різнонаціональних кооперантів.
- Стимулюючий вплив на національну конкурентну систему з боку міжнародних ринків, який відбувається завдяки взаємному проникненню на товарні та факторні ринки.

2. Напрями підвищення конкурентоспроможності української економіки.

Регулювання відкритої економічної системи не може бути ефективним за відсутності програмно-цільової промислово-технологічної політики, виважених інвестиційних програм та створення передумов ефективного залучення фінансових ресурсів у вигляді капітальних активів, які функціонують у виробничій сфері

У сучасних українських умовах оптимальною формою регулятивної політики, що комплексно та глибоко сприяла оптимізації не лише національної участі в міжнародній кооперації, а й усього масиву економічних відносин у суспільстві, є індикативне планування макроекономічного розвитку (індикативне планування – це вироблення системи оцінювання стану та перспектив; оцінювання стану економіки, а також засобів державного регулювання ринкових відносин). Це планування має стати функціональною основою реформування структур „відкритого економічного” регулювання, перерозподілу регламентаційно-організаційних повноважень. Подібна практика вже давно існує в ряді індустріально розвинутих країн. Принцип приватного підприємництва не зазнає утиску та не суперечить цілеспрямованому втіленню в життя загальнонаціональних програм.

Зважаючи на сьогоднішні українські умови державна політика має бути спрямована на досягнення загальних цілей та відповідати таким принципам:

- недоторканність національного суверенітету;
- свобода підприємництва у зовнішньоекономічній сфері за активної регулятивної ролі держави;
- верховенство закону в регулюванні зовнішньоекономічної діяльності;

Створення реального підґрунтя міцних міжнародних позицій України може бути забезпеченим тільки за умов підвищення ефективності галузей національного виробництва. У Стратегії економічної та соціальної політики на 2000-2004 рр. „Україна: поступ у 21 ст.” Було офіційно сформульовано концептуальні підходи української держави до проблеми підвищення конкурентоспроможності економіки держави.

Зокрема, це завдання має реалізовуватися через:

- нову стратегію промислово-інноваційної політики;
- перетворення АПК у лідируючий сектор економіки;
- утвердження України як транзитної держави;

3. Оптимізація податкової системи.

Важливий зв'язок між найбільш загальними реаліями, тенденціями та процесами в українській економіці та в її інтернаціоналізованому секторі ілюструють проблеми оподаткування. Завищені ставки податків, які застосовуються до суб'єктів економічної, зокрема міжнародної економічної, діяльності, призводять до підвищення собівартості вітчизняної продукції. Як правило, ця собівартість і без того занадто висока через неефективність, високу енерго- та ресурсомісткість виробництва, що заважає українським підприємцям успішно конкурувати, продавати товари не тільки на зовнішніх ринках, а й всередині країни. Високі податки в цій ситуації роблять продукцію неліквідною і погіршують конкурентні позиції української економіки в цілому.

Податкове регулювання є ефективним інструментом оптимізації механізму міжнародного співробітництва, взагалі регулювання відкритої економічної системи. Саме з удосконаленням податкового механізму пов'язані можливості пожвавлення економічного життя в країні, припливу іноземного капіталу, загального реформування національної економіки. (Мито, яке також є податком в контексті цього курсу доцільно розглядати як окремий інструмент державної політики, що логічно та функціонально пов'язаний із нетарифними засобами регулювання. Останні ж є якісно відмінними від податків засобами економічної політики.)

Крім універсальних характеристик податкової політики, мають місце певні національні особливості, які зумовлюються станом фінансової системи та окремих її компонентів. Для України як одним із „проблемних” міжнародних боржників завдання побудувати ефективну ринкову систему на основі сучасних принципів фінансової, зокрема податкової, політики є особливо складним. Адже його доводиться вирішувати в умовах дефіцитності бюджету, хронічної нестачі централізованих фондів. Тому врахування відповідного досвіду ряду індустріально розвинутих країн країнами з економіками перехідного типу є безперечно важливим.

Відзначимо, що починаючи з 1997 р. в Україні вживалися окремі заходи щодо оптимізації системи оподаткування та полегшення загального податкового тягаря. Але в цілому зберігаються несприятливі умови оподаткування. Частково це пояснюється тривалим спадом виробництва, який вдалося подолати тільки у 2000 р., та пов'язаною зі спадом кризою платежів, усієї системи фінансів та обігу. Все ще мають місце неадекватне регулювання механізму стягування податків, тіньова економіка, низька фінансова дисципліна, що також поліпшує умови функціонування легальних, базових для економіки та формування експортного потенціалу виробництв.

Основними напрямками вдосконалення системи оподаткування відкритої економіки України є зниження загального рівня оподаткування, узгодження процесу оподаткування з пріоритетами розвитку наукомісткого та технологічного авангардного виробництва, яке, крім усього іншого, має стратегічне значення для розвитку експортної бази.

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!!!